

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. hod.

Expedice se nachází v obchodnictví v musikáliích **Ludevita Fleischera** v Praze v železné ulici.

Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za řádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 60 kr.,
celoročně 3 zl. 20 kr.

S poštou: půll. 1 zl. 80 kr.,
celor. 3 zl. 60 kr. r. č.

Pro státy německé: půlletně
1 tol., 8 nov. gr., celoročně
2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor :

Emanuel Meliš.

Nakladatel :

Ludevít Fleischer.

Nutná potřeba naladění varhan v Praze.

Hudební věda činí rozdíl mezi liboznějícími a neliboznějícími intervally. I ten nejvzdělanější člověk pozná při prvním slechu malé sekundy a ještě mnohem více velké septimy, že tóny těchto dvou intervalů jeden druhému odporují, že k sobě nenáleží a že tedy po nich následující smírlivý krok jeho prostému uchu lahodí. Již tedy při znění dvou k sobě nenáležících tónů (tak zvaných disonancí) žádá naše ucho jakéhosi *zadostučinění* a tím více však jest dojem nelibější, hromadí-li se současně nelibozvuky *bez počtu*, takřka každým krokem. Jakého však *zadostučinění* dostává se horlivým navštěvovatelům skoro všech pražských chrámů Páně, jejichž stroje varhanní *bezpříkladně rozladěny* jsou a jejichž první ozvání-se tónického trojzvuku s nesčíslnými zmenšenými a zvětšenými oktávami a podobně též s „*rozštemovanými*“ kvintami doprovázeno jest? Jaký dojem může i sebe správnější hra na varhany učiniti, když *polovice píšťal zaprášena* jest, labia *pavučinami ověněna*, tónu brzy vrzající, brzy drkotající barvy dodávají? Kterak lze od stroje plný a v harmonickém ohledu čistý tón očekávati, když mimo řečené vady *měchy dřravé jsou*, vzduch místo do píšťal kanaly a ostatními rourami mimo stroj uchází? Je-li možno na podobném stroji, který jest střediskem všech jenom možných nelibozvuků a jehož plíce, co hlavní činitel, jen chvilkami dýchati s to jsou, něco kloudného vyvésti? Takové a těm podobné otázky kladl sobě pisatel těchto řádků již při mnoha příležitostech, naslouchaje tu a tam chrámové hudbě. A jest to v skutku *velmi smutné*, že věc tak důležitá a na zušlechtění citu lidského pokolení vplivující, tak hluboko klesnouti mohla. V jakém poměru stojí naše varhany v chrámech Božích s Pařížskými kolovrátky, jejichž majitel měsíc po měsíci se o to starati musí, aby je řádně laditi dal, jelikož by mu v opačném pádu ani dovoleno nebylo, jimi denního chleba si vydělávat? U nás stojí to dle řečeného faktum docela jinak. Dokud jednotlivé rejstříky aspoň třetinu tónu udávají v stavu jsou, třeba již sesílení těmi tak zvanými smíšenými hlasy (mixturami) ani možná nebylo, hraje se napořád na našich strojích. Dále doprovází se nimi figurální hudba, hrají se na ně chorály a písně a teprv v tom pádu, když již varhany i také *bez varhaníka* (sic) zněti s to jsou, přikročí se konečně k jejich upravení.

Jest to věc v skutku směšná, že se varhany, jeden z nejimposantnějších, ale také s nejsložitější mechanikou opatřených hudebních strojů teprv potom radikálně opravují, když již takřka cele ústrojí, vyjma cínové píšťaly, nepotřebné jest a novým nahrazeno býti musí. Takovéto hospodářství jest nepochopitelné, uváží-li se, že by vlastně ani nikdy nebylo obšírné zprávy zapotřebí, kdyby hned z počátku všechny objevující-se vady okamžitě odstraněny byly, neb víme ze skutečnosti, že jednoduché vyfouknutí prachem aneb jinými nečistotami zanešené píšťaly, zavěšení abstraktů, zvýšení klávesů šroubkem atp. jsou věci zajisté snadné a obyčejně i od varhaníků se upravují. Větší vady, týkající-se vnitřního ústroje, musí však okamžitě zkušeným varhanářem odstraněny býti a nemá se tedy se *správou otáletí*, jelikož jediná vada mívá obyčejně více podobných v zápětí a není v tomto pádu zapotřebí více o tom šířiti slov, nebo jest to dávno již uznaná zásada, že malou dírkou vždy spíše zaceliti lze nežli velkou.

V naší zlaté Praze máme, jak známo, znamenitých strojů velmi pořádku, ano bral-li by se ohled na pokrok ve stavbě varhan v Německu učiněný, neměli bychom zde v našich *katolických kostelích* ani jeden stroj, který by časovým požadavkům zadost učiniti mohl. Myslím tím totiž říci, že naše varhany vesměs neúplnou manuální i pedální klaviaturou opatřeny jsou, vyjma dva v nejnovějším čase od Predigra v kostele u sv. Josefa a v ústavě slepých postavené stroje, které však nic obzvláštního do sebe nemají*). K vůli úplnosti musím ještě poznamenati, že sice v *protestantském kostele* před několika lety znamenitý stroj od *Bukova* postaven byl a co do jakosti a rozmanitosti jednotlivých hlasů (rejstříků), co do důkladnosti mechanického ústrojí a pravidelného vedení vzduchu, potom co do zevnějšího upravení manuální, jakož i pedální klaviatury a celého stroje vůbec jakož i konečně co do upotřebení nejnovějších ve stavbě varhan učiněných vynálezů všechny ostatní Pražské varhany předčí, nám že však nenáleží.

*) Nemíním tímto vyjádřením dobrému jménu p. Predigra, kterému stavba varhan nově vystavěného kostela v Karlíně svěřena byla, nižádným způsobem škoditi, jelikož, jak jsem se sám přesvědčil, skrovná cena těchto strojů k práci nejenom v dobrém poměru stojí, ano, činil zde řečený p. varhanář více pro dobrou věc a rozšíření svého jména nežli pro zisk. Neb se samo sebou rozumí, „že za málo peněz jest málo muziky.“ Spis.

O *varhanách* v klášterním kostele na Strahově jde ovšem pověst, že v každém ohledu důkladností a nevšední silou tónů se vyznamenávají, majíce tři manuální klaviatury a něco ke 40 rejstříkům, a jakkoliv této pověsti nikterakž škoditi nechci, musím přece k tomu poukázati, že vyjma dva jemné hlasy a houslový principal v druhém manuále, nic obzvláštního jsem tam nenalezl. Či má snad býti krásné, když v pedále se nacházející hlasy jako jsou „Schnarrbass“ 16', Posaune 16', Trompete 8' atp. posluchače nad míru silným a skorem všecky ostatní hlasy přehlušujícím vrčením omámiti hrozí?

Ten samý účinek nechal by se docílit, kdyby se kterémukoliv varhannímu stroji vůbec velká řehtačka, které se v postním čase na věžích užívá, postavila a při „pleno“ se ni drncelo!

Dále má jmenovaný stroj ještě tu vadu do sebe, že na všecky tři klaviatury, jsou-li spojeny, není možná hráti, a sice za příčinou nesmírného protitlaku klavesů. Totéž shledal jsem u *varhan* v *metropolitánském chrámě u sv. Víta* a v kostele u sv. *Mikuláše*. Bylo by tedy mnohem lépe, kdyby se byly hlasy těchto dvou strojů na dva manualy rozdělily, což by nejenom jednotlivým oddělením, ale i celku lépe vyhovělo; nebo je-li již spojení všech tří manualů nepraktické za tou příčinou, že varhaník není s to při vší své fyzické síle protitlaku klavesů odporovati (což se vždy více práci nežli hře podobá), jest třetí klaviatura skorem zbytečná a totálnímu účinku celého stroje na ujmu. Ostatně může se mně namítati, že ty a takové poznámky bez užitku zůstanou a tedy zbytečné jsou, poněvadž mluvím o strojích, které již před dvěma a ještě více sty lety staveny byly a tedy žádoucné opravy ani schopny nejsou. To však nechá se větším dílem vyvrátiti. Špatný material novým nahraditi, stávající dvou- a čtyřstopové hlasy v čtyř- a osmistopové proměnit, křiklavé, charakter basových rejstříků měkkící hlasy z pedálu odstraniti, počet měchů, kde toho prostora dovolí, o jeden rozšířiti, neohebný a nestejný pád klavesů vyrovnati, jsou vesměs *věci možné*, schází k jich vyplnění pouze *dobrá vůle*, kde však ta je, najdou se i prostředky k tomu. Krejcarové píšťalky dávají pouze krejcarový tón a není snadno pochopiti, že osoby, od kterých by se právě podpory očekávali dalo, zajedno v podobné věci zasvěceny nejsou a za druhé si jich ani nevšímají a všimati nechťejí. Jsem pro to, aby se v našich katolických kostelích zevnějších okras užívalo; především však jest k tomu hleděti, aby dobré varhany se zakoupily a též v potřebném stavu se udržovaly a hlavně však, aby vždy **čistě naladěny** byly.

Při zahájení sněmu v kostele u sv. Mikuláše na Malé straně, kde se slavná mše svatá odbývala a kde jedny z nejlepších varhan se nacházejí, bylo to pravým utrpením pro shromážděné zde přítomné, praeludím na varhany naslouchati; jest již nejvyšší čas, aby se na patričním místě správa tohoto stroje předsevzala. Taktéž jsou varhany v kostele u sv. *Štěpána*, u sv. *Vojtěcha*, v *Týně*, u sv. *Trojice*, u sv. *Jakuba*, u sv. *Josefa* více méně *rozladěny* a jest z příčin z prvu uvedených již v běhu tohoto roku jich řádné *naladění* zapotřebí.

Konečně dovoluji sobě ony úřady a osoby, kterých

se věc týká, upozorniti na to, že by věci mnohem lépe poslouženo bylo, kdyby se některému varhanáři, který by správu, naladění a udržení všech strojů v dobrém stavu na se vzal, *roční* plat dával, jako se to děje v kostele u sv. Víta na hradě Pražském a na Strahově. Zajisté by tím zádušní jmění zkracováno nebylo. Jelikož se za větší reparatury varhan čas od času po 400 až 500 zl. platiti musí (aniž by již po uplynutí jednoho roku znova opravený stroj požadavkům zádost učinil), bylo by v každém ohledu mnohem prospěšněji, aby se výlohy tyto, které by v průměru ani tak veliké jako vyplacené částky nebyly, pravidelně co *roční plat* (jak již řečeno bylo), některému zkušenému a svědomitému varhanáři cestou offertů ode tří let ke třem vyplácely. —se—

Fr. Pivoda co skladatel písní.

I.

O závod leskem chtít zářiti snadno přistojí perlám a drahokamům; avšak nesnadnější konkurence je, zastínit novorozenou písní starší zpěvy naše, jež jistého útulku nalézají v srdci českém, z něhož vyšly a nejryzeji se proudí. A přece chová literatura naše hudební mnohé autory, jižto pouze písní populárními se staly.

Nejen že se národní naše písně světoznámé dobré pověsti těší, leč máme také umělé písně, jež okrasou lyriky býti zasluhují; neboť chatrnější a vůbec *dělané* (byťby korektně a líbezně psané) písně appelovaly sice na sluch českoslovanský; ale — neujaly se, protože z hloubi srdce skladatele nevyházely! Těší nás, že z mladších komponistů pana *Fr. Pivodu* ku skladatelům *dobrych* písní přičísti můžeme. Plody jeho vyjadřují dojem skutečnosti zbuzený cit, a v písní jeho vlaje úplný a slušně ohražený moment jednotlivé myšlenky a jediné idey základní. Výraz jeho zpěvu bývá přirozený tak, jak srdce vyloženo a prost vší spoutané umělivosti. Jestli že si přejem z podstatných příčin, aby byla píseň *proslá* a *pravdivá*, tuť shledáváme Pivodu co pečlivého skladatele, jenž vřele hudební myšlenku na duši zahřívá, aby kvítko ducha jeho nikde barvu *nepřavdy* na se nepřibíralo. Aby jeho písní ryzotu nic nepokalilo, dává všude navládat citu svému, aniž běře chladný rozum na poradu.

Takováto *neprostředčnost*, kterouž my „*ctností*“ nazýváme, žádá melodičnost a měkkost, jakou vůbec mnohé privátní úsudky Pivodovi vytýkaly. Poněvadž zde o písní, jen co písní (a ne arii) řeč býti má, jest zcela v oboru svém melodie, která pouze formální krásou již spokojuje, a pročež charakteričnosti postrádá.

Že Pivoda charakterisovat dovede, osvědčil v písní *naturalistické* rozhodnější povahou se lišící od sentimentálních zpěvů méně konkrétního výrazu požadujících.

Pivoda zná vzlet myšlenky, s nížto s básníkem věrně sympathisuje, v nepředpojatý a lehký pohyb melodie promění, a zpěvy jeho honosí se samostatností, jaké dobré písně míti mají, aby podpoře harmonii v průvodu bytnost svou co děkovati neměly. Zkrátka, Pivodovy písně jsou rázu slovan-ského a vynikají právě tak vřelostí citu jako uhlazeností formy

První z osmero písní Pivodových (op. 26—29), který-miž zvláště v Čechách a na Moravě dobré pověsti si dobyt: „Jako krajina nebeská“ svědčí důstojně o všem tom, co jsme vrch všeobecně byli pověděli. Rozhodnou lásku, jakovou Jablonský píseň svou rozehrál, vtěsnil co jediný cit skladatel do ouzké a tak sladké a cituplné melodie své, že mu rozehraná mysl naše ráda naslouchala — a tak volného přístupu do besed, spolků i domácnosti zjedнала. Že si skladatel básně tuto zvolil, okázal krasochuť; avšak kdyby se uvedení těchto slov v hudbu co vytknouti mělo, jeť to množství slok, ježto v jediný nápěv (tak libozvučný a měkký) uvedeny, častým opakováním rády unavují. Za našich dob slýcháme rádi u neprokomponovaných básní — tedy písní — nejvíce tři slok, ačkoli starší doba si v přísloví libovala: čím víc, tím líp. Poslednějším bylo také co děkovati množství písní, jichž nápěv s první slokou souhlasiti počínal, avšak také přestával. U příležitosti této musíme skladatele upozorniti, by pečoval, aby se mu nikdy a nikde manie nevloudila, nížto význak písně opakovanou formou a sobě podobnými obraty utrpuje. Tak se stalo v nápěvu na slova „*vás co duši svou miluji,*“ opakujícím-se všedně ve slovech „*vám život svůj zasvěcují,*“ kterážto sekvence na samém stupni poetický dojem porušiti hrozí.

Sluchu skoumavému nelahodí přehlédnutí skladatelovo, jakým ve posledním taktu přede hry opominul svěsti *his* na *cis* do první čtvrti nejbližšího taktu průvodu; vkusněji by znělo to samé *cis* v polonotě na prvních dvou čtvrtkách, než překládání *cis*-mollového trojtónu z quintové do tercové polohy.

Podotkneme-li ještě, že by v 7. taktu písně („jediná jste“) ve třetí čtvrti spíše osminová pomlka a až v druhé osmině teprv malý septimový akord na místě byl (neboť by se tím rozpor mezi *ais* v průvodním basu a *a* v melodii zamézil) pověděli jsme všecka nedopatření skladatelova a můžeme směle říci, že celou píseň prochvívá, jak toho také slova požadují, vlastenecký, do vůle vyšší oddaný cit, jenž v stejně naladěném srdci vřelého ohlasu zbudí a že průvod žádoucí elegancí a přec jednoduchostí se vyznamenává. a.

Z Neapole.

(Hudba komorní. — V. Zavrtal.)

Italie počíná v novějších časech dělati chvalitebné pokusy, by klassické hudbě v obecenstvu průchodu poskytla. Především je to Florenc, toto obrovské museum výtvarných umění, kdež se stála *kvartetní společnost* utvořila, která svým spoluúdem kvartetta od Mozarta, Beethovena, Haydna v elegantním vydání za nesmírně levné ceny přenechává; taktéž i kvartetta od Webra, Meyerbeera, Mendelssohna, Auber, Rossiniho a Mercadante (v partitūře) v tomtéž elegantním vydání u nakladatele hudebního Guidiho ve Florenci. Tento ušlechtilý příklad následovalo naše město Neapol a zasloužilý virtuos na flétnu, Cavaliere Emanuele Krakamp, profesor na zdejší konservatoriu, uvedl zde takovou kvartetní ednotu do života, která již 3 velmi zajímavé produkce s pochvalou četného obecenstva uspořádala. Že také horlivý ro-

dák český pan V. *Zavrtal*, zdejší kapelník vojenský, spoluúčinkoval, bude zajisté Vás zajímati. Hrál na klarinet v překrásném Nonettu od L. Spohra.

Při první produkci dne 14. září 1862 dávaly se v sále Monteolivetto následující skladby.

1. Mozartovo 7mé kvartetto do D, přednášeli pánové: Paolo Boubée (1. housle), Gius. Porro (2. housle), Gius. Merola (viola), Alb. Boubée (cello).
2. Bottesiniho kvintetto; provedli pp. Ferd. Pinto (1. housle), 2hé housle, violu a cello svrchu jmenovaní a Bottesini sám kontrabas.
3. Beethovenův septuor; přednášeli pp. Pinto, G. Porro, G. Merola, Alb. Boubée, Bottesini; na klarinet pískal ač nejasně profesor zdejšího konservatoria p. Fr. Pontillo, na lesnici troubil p. Fr. Poggi a na fagot mistrovským způsobem p. profesor Luigi Caccavajo, umělec prvního stupně na svém nástroji, jenž s krásným okrouhlým tónem vše překonávající technickou obratnost spojuje. Výtečný fagotista a přítel Zavrtalův pan Cerha v Praze pískal často ve výšce *es*; avšak nikdy bych si byl nepomyslel na *as*, kteréž p. Caccavajo ze svého nástroje vyluzuje.

Nádherné Mozartovo kvartetto bylo od dotčených pánů dosti chvalně provedeno a kdo neslyšel Pixisovy, Mildnerovy neb Laubovy produkce v Praze; Jansovy a Borzagovy ve Vídni aneb tresť všech kvartetistů Brunšvické bratry Müllery: mohl by s tímto prvním pokusem spokojen býti. Podobně bylo i pochvalně složené kvintetto kontrabasisty Bottesiniho, jenž se nyní v Londýně s nejskvělejším úspěchem slyšeti dává, provedeno a líbilo se velice. Třetí programní číslo, mistrovské to septetto Beethovena, mohlo výtečněji provedeno býti, zvláště v čarokrásném Adagiu souhra v kvintettových sólech a ve variacích. Pouze páni profesori Pinto (housle) s panem Caccavajem (fagot) a Bottesinim zůstali si v mistrovské hře od začátku až do konce věrni. Cello bylo chvalitebné ve finale, méně v obtížném triu menuetta.

Druhá produkce odbyvala se dne 12. října 1862. Program sestával z následujících čísel:

1. Beethovenovo 5té kvartetto; přednášeli pánové Paolo Boubée (1. housle), Giov. Merola (2. housle), Gius. Porro (violu) a Alb. Boubée (cello).
2. Webrovo „Moto perpetuo“ pro piano, přednášel výtečný pianista Luigi Siri, jenž tuto skladbu kvintettovým průvodem opatřil.
3. Mozartovo kvintetto v G-moll; přednesli pp. Ferd. Pinto (1. housle), Paolo Boubée (2. housle) a naznačení pánové Merola, Porro a M. Boubée.
4. Hummlovo sextetto; přednesli pp. Luigi Siri (piano), Porro (violu), M. Lombardo (cello), Gaet. Negri (kontrabas), Em. Krakamp (flétnu), G. Falcone (hoboj) Fr. Poggi (lesnici).

Této produkci nebyl jsem bohužel přítomen; avšak zdejší hudební noviny chvalně se vyslovily o provedení všech čísel a nemohly dosti vynachváliti mistrovské skladby, jakož i korektní hru účinkujících, jmenovitě pianisty Luigi Siriho a obou houslistů Pinta a Paola Boubée. Že jsem se k produkci této nedostavil, je příčina ta, že jsem byl přítomen jedné ze zdejších národních slavností, podobné slavnosti ve

„Hvězdě“ u Prahy, při níž kapella páně Zavrtaľova účinkovala.

V třetí produkci dne 9. listop. 1862 slyšeli jsme opět 3 kusy. Byly to následující:

1. Bottesiniho 1. kvartetto v B; pánové Pinto, Merola, Porro a Al. Boubée přednášeli je.
2. Onslovo kvintetto do A-moll; přednášeli pp. Boubée (housle a cello), Merola (2. housle), Porro (viola), M. Lombardo (2. cello).
3. Spohrovo nonetto; přednášeli pp. Pinto, Porro, Lombardo, De Leonardis, Krakamp, *Zavrtal* (klarinet), De Rosa, Caccajo, Poggi.

Kvartetto Bottesiniho stojí co do ceny značně za jeho kvintettem a nemohlo navzdor chvalitebnému provedení obecenstvo rozehráti. Dostalo se mu pouze výsledku „Succés d'estime.“ Tím více rozjařilo půvabné A-moll kvintetto od Onslova, kteréž pro Itálii mistrovským provedením bylo a od obecenstva v příští produkci k opětování žádáno bylo. Bratři Boubée, pak pp. Merola, Porro a Lombardo dosáhli zasloužené pochvaly zvláště za obratně provedenou úlohu, kterouž Onslov účinkujícím v těžkém finali uložil.

Spohrovo nonetto tvořilo závěreční číslo, a o tomto provedení cituji referat ze zdejších hudebních novin „Gazetta musicale.“

„Každý ví, jaké obtíže provedení znamenitého nonetta od Spohra poskytuje. Obtíže tyto nebyly pouze mistrovsky překonány, nýbrž od účinkujících ovládnuty. Zdálo se, jako kdyby výborní tito umělci sázku byli udělali, kdo druhého přestihne, a dosáhli hojně a zasloužené pochvaly četného obecenstva. Tyto produkce postupují s obrovskými kroky v přízni naslouchajícího obecenstva, jemuž se mistrovské provedení klassických skladeb velmi líbí.“

Po provedení pokynula dcera znamenitého, bohužel nyní slepého mistra Mercadante na p. Vác. *Zavrtala*, aby k otci jejímu přistoupil. Mercadante přijal stoje Vašeho statného rodáka, tiskl mu srdečně ruku a děkoval mu, jsa obklopen četným obecenstvem, tak vřelými slovy za jeho účinkování, že p. V. *Zavrtal* hluboce dojat tímto vyznamenáním a dobrotou srdce sotva díky své vysloviti mohl. Jak Vám známo, pověsil p. V. *Zavrtal* již r. 1844 virtuoství na hřebíček; avšak jeho tón svědčí, že měl výtečného mistra za svého učitele. *Zavrtal* ctí památku na svého zesnulého učitele Farníka, jenž ho krásný, okrouhlý tón klarinetu znáti učil, o němž zde ani ponětí nemají a jež prof. Julius Písařovic, jsa spolu dědicem Farníkovy školy, dale rozšiřuje. Úžasu hodné těžkosti provozují zde hráči na svých nástrojích; avšak tón — hlavní to věc každého nástroje a hlavně klarinetu se zde zanedbává. Vyjmouce piston, trumpety B. a posouny, jež se zde velmi pěstují, jakož i bombardon a hlavně žesťové nástroje, slyšíme zde jen málo výtečného. Všem orchestřům od divadla St. Carlo, počínajíce až k divadlu frašek St. Carlino, schází jednota a kázeň.

Konečně se i dovidám, že se také v Miláně kvartetní společnost utvořila. Je to ovšem pozdě, pomyslíme-li, že se v Praze již r. 1807 rádná kvartetní společnost řízením Píxise utvořila a nepřerušeně až dosud udržela. * * *

Corelli.

Novella.

(Dokončení.)

Tato nehoda netkla se mnoho Corelliho; ba naopak, on si z toho mnoho nedělal a dal na druhý den koncert svůj ohlásiti.

Král nebyl tentokrát v divadle. Vystoupení Corelliho bylo ale tím živějším a volnějším potleskem obecenstva uvítáno. Tento umělec přednášel tu samou sonatu, s kterou při dvoře propadl; adagio, které krále tak rozmrzelo, provedl Corelli s hlubokým citem, a dosáhl ním velikého pohnutí; však co nechtěl osud? Dílo toto mělo být pro tohoto nejznamenitějšího umělce Itálie velmi osudným.

Corelli byl zvyklý hráti bez not a bez doprovázení; a když takto nejtěžší passáže vyváděl, tékaly jeho zraky nepřetrženě po sále, jako by jeho nástroj podržien byl nejjednoduššímu mechanismu. Po prvních taktech druhého dílu sonaty vpadl Corelli znenáhla do onoho temného podivenství, které namáhání rozumu až k šílenosti povznáší.

U prostřed společnosti skvostně oděných pánů a dam poznal Archangelo právě v tomto okamžiku svou Nelii. Nelia, kterou po tolik roků oplakával, nacházela se v úplné půvabnosti, ačkoli její mocná krása přec na vysokém stupni zralosti se nacházela. Mocně tlouklo srdce umělcovo při pohledu na tuto ženu, jedinou to lásku jeho života. Avšak krátké přemítání dokázalo mu nemožnost jemu se představujícího zjevu; nebo tato dáma zdála se být nanejvýš pětatřicet roků stará a ač umění a vzdálenost mohly více roků ukrýti, musela Nelia přec o několik roků starší být než její milovník.

Corelli stav se tímto způsobem kořistí velké pochybnosti a podivení, nespozoroval, že celý sál podlehl vlivu jiného podivení. Aniž by věděl, změnil Corelli při důležité passáži tóninu, a hrál do moll, kdež orchestr v dur doprovázel. Nardarmo namáhal se Alexandr Scarlatti, který sám orchestr řídil, aby napravil zmatek a aby sólistu z roztržitosti vyvedl. Corelli ztratil zcela přítomnost ducha, hrál vždy chybněji, tak že mu nebylo možná, dále hráti. Zcela rozerván, skoro šílený odstoupil. Několik okamžiků na to oznámeno, že nenadále onemocnění *virtuosissimu di violino* nedovoluje, by dokončil svůj koncert.

Corelli zůstal nemálo citlivým k veřejné potupě, kterou spůsobil své staré slávě. Ale ještě živěji než nelibý pocit nad jeho porážkou zbudila se v něm touha, by učinil konec své nejistotě ohledem zjevení, a vše by obětoval, by zvěděl jméno oné dámy, kteráž tak nápadně jeho milované Nelii se podobala. Bylo mu řečeno, že jest ona dáma kněžna Cassanari.

Když bylo uplynulo několik hodin, napadla Corellimu myšlénka, že tato dáma, jejíž vzhled jej tak živě na jeho milenkou upamatoval, žádná jiná nemůže býti, než jeho vlastní dcera, a tato myšlénka vlila do srdce starce tak potěšitelný balsám, že nějakou chvíli na svůj starý bol a svou novou mrzutost zcela zapomenul. Štěstí, svou dceru spatřiti, a byt by jen na okamžik, ji k svému otcovskému srdci přitisknouti, zdálo se mu dostatečnou odplatou za dlouhé bezradostné a trpící žití. Ostatek noci uplynul mu v rozkošných

snech otcovské lásky, a jakmile se jitro objevilo, odebral se Corelli do paláce kněžny Cassanari, která byla ovšem dcerou zemřelého Lorenza di Monteserrata.

Jsa od kněžny chladně přijat, připadl umělec na myšlénku, že by bylo velmi obtížné, uvést řeč na předmět, který se tak blízce dotýká cti osvicené rodiny; pomyslí též na možnost, že by jeho dcera slávě vznešeného původu, kterého nyní požívala, hanbě nemanželského zrození dalece přednost dala. Toto předpokládání proměnilo se v velkou pravděpodobnost, když Corelli, stav se nesmělým chladností své dcery, některé narážky na svůj dřívější poměr k Nelii prohodil.

„Ustaňte,“ pravila chladně kněžna, „nechci nic slyšet, co by ukřivdilo vážnosti, kterou jsem památce mé matky dlužna. Víím velmi dobře, že francouzská lehkomyšlnost zvláštní pověsti o ní rozšířila; markýz z Montesserato, můj otec, uměl ale tyto utrhače na cti k mlčení přivést a čest našeho domu bez poškrvny udržet. — Pane Corelli,“ pokračovala dále takým tónem, který po dlouhých letech v srdci starce spící akordy ozvučoval, „byl jste včera nemocen; Vaši nejdychtivější obdivovatelé museli pozorovat, že Váš cit nebyl v obyčejném naladění. Snad bylo to dojmutí nervů, které, jak doufám, zůtane bez následků.“

„Ašak, milostivá paní!“ odvětil umělec se svou dojímavou jednoduchostí, „cítím, že mne to bude stát život!“ . . . A Corelli-mu kanuly hořké slze.

„Váš stav jest v pravdě truchlivý,“ odpověděla kněžna pyšně; dám rozkaz, aby Vás v mých nosítkách odnesli. Zýtra nechám se poptat po Vašem zdraví.“

„Zýtra,“ pravil Corelli, „nebudu více v Neapoli.“

Někteří ze spisovatelů připisovali hlubokou těžkomyslnost, která se od toho okamžiku umělce zmocnila, nepatrnému účinku, který jeho navrácení-se do Říma způsobilo, kde Valentini, velmi prostřední houslista, u velké oblibě se nalézal. To ale jest omyl, který utrhá na cti šlechtnosti takého charakteru. Okamžitá a nepochybně dobrovolná zapoměnlivost, v nížto byl Corelli od času svého návratu v Římě, nemohla dohnati jeho citlivost až k onomu temnému zoufalství, které by jej k hrobu přivedlo. Zápisky kardinala Ottobini-ho, v jehož paláci bydlel, zničují tento neobyčejný náhled; též neslýchaná nádhra, která při pohřbu tohoto pro všechny časy znamenitého muže se jevila, dokazuje, že jeho současníci umějí ztrátu oceniti, kterou utrpěla osobou Corelli-ho.

Feuilleton.

Divadlo.

V běhu posledního času dávaly se v prozatímním divadle: ve čtvrtek dne 22. ledna podruhé „Den před volbou,“ aneb „Journalisté.“ Veselohra v 5 jednáních od Gust. Freytaga, zčeštil Fr. Pravoslav Volák. V sobotu dne 24. ledna: Druhé pohostinské vystoupení pana Fialy, od dvorního divadla v Meiningenu a první pohostinské vystoupení p. Čečka Vecko v „Lukretia Borgia.“ Veliká zpěvohra ve 2 jednáních s přehrou dle Romaniho od J. K. Tyla. Hudba od Donizettiho. V neděli dne 25. ledna ve prospěch p. Josefa Sekyry. Ponejprv: „Pražští študenti na prázdninách.“ Obraz ze života se zpěvy ve 3 jednáních dle Haffaera, vzdělal J. S. Hudba od kapelníka Müllera. V úterý dne 27. ledna: „Montecchi a Capuletti.“ Zpěvohra ve 4 jednáních od Belliniho. Ve čtvrtek dne 29. ledna: „Monika,“ aneb „Záhuba rodu Kolonů-Felseckých.“ Tragédie ve 3 jedn. od J. J. Kolára.

Opera. Naši obyčejně v podruží se nacházející opere dostalo se konečně znamenité síly. Nevyhnutelně potřebný tenor heroický jest nyní rádně a též důstojně zastoupen p. Veckem, bývalým ředitelem zpěváckého spolku Mladoboleslavského, který dne 24. ledna co „Genaro“ v Lukretii poprvé vystoupil a, jak doslycháme, hned den na to pro naši operu engagován byl. Byl to v skutku zřídka se objevující úkaz, že pan Vecko nejenom laiky, ale i přísné posuzovatele jakoby jedním okamžením pro sebe získati si dovedl. Nebylo tenkrát zapotřebí, aby se rozdávaly vstupenky zdarma, bylo zbytečné někde v zákoutí o závod tleskat. Výsledek, který p. Vecko docílil byl eklatantní a nadšení obecnstva bylo všeobecné. Byla-li jeho úloha již sama o sobě vděčná, byl zajisté jeho zpěv vesměs okrouhlý, nenucený; jeho sympatický a zvukný hlas, který p. Vecko úplně ve své moci má, otrásal několikráte citem posluchačstva. Hlas jeho jest v obou polohách plný, vyrovnaný, zvláště však hoření tóny až do vysokého B vyznačují se silnou raisonancí a pružností a není tedy divu, že p. Vecko, který co do akcentuace a intonování potom co do jistoty v na-

stupování skorem bezúhonný byl, takřka okouzlivě na posluchače působil. Přejeme mu ze srdce mnoho zdaru a můžeme směle tvrditi, že, pakli na této nově nastoupené dráze s neunavenou pilností pokračovati bude, pro něho květe velká budoucnost. Ostatní úlohy, zastoupené sl. Ehrenbergovou (Lukrecie), paní Procházkovou (Orsini) a p. Fialou (Alfons) byly více méně dobře provedeny. Návštěva byla četná — osvětlení skvělé — dekorace ošumělé. —oe—

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Jilemnice. (Zpěv. spolek.) Jsa v proudu popisování poměrů městečka našeho, neopomeni i „Daliboru“ podati zprávu o zaražení zpěváckého spolku našeho a o jeho dalším působení. Jak již známo, byly stanovy od vysokého místopředsedství již v měsíci prosinci, však s mnohými změnami potvrzeny, a teprv dnem tímto mohl vystoupiti spolek náš u veřejnost. Jméno jeho „Branislav.“ Volený výbor sestává z pěti členů a sice byli zvoleni za předsedu důstojný p. Erantíšek Bartoš, za ředitele pan Josef Hampl, za místopředsedu p. Hynek Mašek, za tajemníka p. Eduard Lumpe, a za pokladníka p. František Krause. Spolek čítá v celku 96 údů a sice 43 přispívajících a 53 výkonných. Cvičení výkonných údů jest týhodně dvakráte, při kterémž se páni údové, vyjímaje některých jednotlivců, čteně účastňují, tak že ve zpěvu za ten krátký čas do života vstoupení spolku tohoto dosti hezký pokrok učinili. Žádoucnou by bylo, by chuť vzdělání-se ve zpěvu neochábla, a doufám, že také neochábbe, když před očima heslo míti budou „Zpěvem k srdci, srdcem k vlasti.“ Pilným cvičením se dosáhlo, že již dne 6. ledna 1863 k veřejnému představení se přikročiti mohlo, a také v skutku odbývaná tento den první beseda, z níž vyjímám následující program: 1. Symfonie z opery „Addio da amore“ od Gandiniho. 2. „Pochod,“ sbor od Beckra. 3. „Krepelice,“ sbor. 4. „Šablénka,“ sbor. 5. Arie z opery „Ernani“ od Verdiho. 6. „Čechoslovau,“ sbor od Zavrtaala. 7. „Kalina,“ sbor od

Vašáka. 8. „Obrana krinoliny,“ deklamace od Molendy. 9. Rondo z opery „Don Pasquale“ od Donizettiho. 10. „Skvělý podíl,“ sbor od Flegla. 11. „Naprej,“ sbor od Jenka. 12. „Vlastenecká polka“ od Vojáčka. 13. „Že svět se točí“ od Vašáka. 14. „Při pivě,“ sbor. Z přednesených zpěvů nejlépe se líbil sbor od Jenka „Naprej“ a musel se dvakrát opakovat. Jak se dovídáme, uslyšíme příště výtečné sbory od L. Zvonáře a všude oblíbený sbor „Vávra“ od Ed. Nápravníka. Obecenstvo s provedením programu spokojeno bylo, však přece se nějaké vady vynasly a radno jest, aby se hned při počátku odstranily; jako jest: nepatřičné rozdělení hlasu, příliš dlouhé přetahování not se strany jednotlivců, zvláště ale nepozornost při přechodu ze silného tónu do slabého a naopak. Návštěva byla četná, však pro nesmírné útraty výtěžek jen skrovný, který se věnoval ubohé manželce odsouzeného redaktora časopisu „Ost und West“ ve Vídni. Doufám, že časem a při pilnosti, kterouž účinkující p. údové projevují, zpěvácký spolek náš trvanlivosti dosáhne, a protož provolávám jemu na další jeho pouť srdečné „Na zdar.“ al.

Z Pardubic, dne 26. ledna 1863. (Nový rok. — Slavnostní mše. — Divadlo. — Kapella hudební.) Novým rokem jsme si důstojně počínali v chrámu Páně, neb provozovala se velká pastorální mše od našeho zvěčnělého rodáka Roberta Führera, kteráž v každém díle čistě i také precisně řízením ředitele kůru pana Pospíšila provedena byla. Jest to dílo geniální, tak jak jsme vůbec zvykli při Führerových skladbách totéž pohledávati. Není to pastorální mše, jak se vůbec „pastorálky“ v tom slohu vyznamenávají, že světské obyčejné myšlenky skočné polce neb kvapiku se podobají. Zdaž takový škvár může ducha šlechtiti a srdce k Bohu obrátiti, netřeba dokládati! Ve Führerově mši jsou jen semotam radostné, vánočním svátkům přiměřené myšlenky obratně, a to ještě v instrumentaci, málo kdy ve zpěvu, protkány, a působí na zbožného posluchače mohutně, a unáší mysl výše a výše. V Pardubicích ctíme naše slovanské skladatele nad všechny jiné, neb v plné míře zasluhují toho; přece — geniálnost a důkladnost nesmrtelného Führera nejvíce, jak také naši úctu mramorová deska na věčnou upomínku na našem kůru toť zřejmě dokazuje. Graduale od Führera, sopranové a altové sólo, zpívali sl. Říhova a sl. Kramářova. Offertorium od Führera, klarinet a barytonové sólo, provedli pp. Hušek a Janda. — Veleoslavná konsistoř v Králové Hradci nařídila za příčinou zahájení sl. sněmu v hlavním městě Českém, by se 8. ledna v každé osadě zpívaná mše odbývala, by Bůh sněmu Českému sv. požehnání a hojného zdaru udělil. O 9. hodině byly v děkanském chrámu Páně velké služby Boží držány, při kteréž se „Veni sancte Spiritus“ od p. Fr. Jandy, mše do Es-dur od slovutného V. Horáka provozovala, graduale od Nesvadby, mužský sbor, přednášel zdejší zpěv. spolek vedením obzřelého ředitele p. Matěje Kučery zbožně, offertorium od Führera, klarinet a barytonové sólo, provedli svrchu jmenovaní páni. Mši byli přítomni c. k. úředníci, pak úředníci panství Pardubického, úředníci státní a Liberecko-Pardubické dráhy, městská rada, školní mládež s pp. učiteli a mnoho nábožných lidí. — Více nežli po 3 měsíce rozprostírala Thalie v ozdobném a vkusném sále „Odeonu“ na „Veselce“ svůj stan, a bala rozmanitými a zajímavými hrami obecenstvo Pardubické i okolní, a za to ono splatilo ředitele divadla p. Stránského četnými a stejnými návštěvami tak, že, pravdivě řečeno, krásný sál Odeonský každý den jestli ne přeplněn, tak naplněn býval. Jistit můžeme, že ředitel p. Stránský v Pardubicích dluhy dělati nemohl, pro příčinu jednoduchou, že odtud čistý kapitál nesl, což jemu i všem bedlivým a pořádným hercům této společnosti srdečně přejeme. Před nedávnem jeli do Litomyšle, a přejeme upřímně, by i tam dobře pochodili! Naši divadelní ochotníci, v čele majíce naše horlivé a dovedné úředníky zdejší pošty, připravují se na nové hry v postním čase. Reální učitel pan Josef Klika navrhl v jedné valné schůzi, aby

se zde jedna opera provozovala; slova jeho nepadla na skálu, neb ujímají se té myšlenky výdatné síly. Což nemohla by se provésti u nás Offenbachova operetka „Svatba při záři svítlen“ nebo Škroupův „Dráteník?“ — Že nyní i u nás radostný karneval svá práva provádí, může si každý domysli. V nové měšťanské besedě u „bílé brány“ hraje každou středu chvalně známá kapela z Mateřova řízením činného kapelníka p. Jedličky nejvíce nové a národní skladby, kdež arcit nový tanec „Beseda“ od Linka (hudba od F. Hellera a také od Svobody) nikdy nescbází. Tento tanec se skoro vždy opakuje, a jest vždy hlučným vyznamenáním doprovázen. V „Odeonu“ hraje každou sobotu posádkou zde ležící husarská kapela řízením výtečného kapelníka p. Zinke důstojníkům při jejich „matinée;“ poslední sobotu bylo v tomto „matinée 8 (!) tančících dam. — Kde pak hraje kapela Pardubická? — Víím, ale nepovím; proto že se stydím. Činím návrh, by ředitel kůru p. Pospíšil těchto hudebníků se svědomitě ujal, neb on stýká se nejvíce se všemi členy této kapely za příčinou účinkování na kůru neb při pohřbu. Schází jim hlava neb vůdce, a při pilných zkouškách by to jistě tak daleko přivedli, že do Pardubic by se jiní cizí hudebníci nevedrali, a jim výdělků neubírali. Nemám pravdu?

Z Plzně, dne 22. ledna 1863. (Zpěv. spolek.) Spolek náš „Hlahol“ započal měsícem říjnem činnost svou. Volil se výbor, který na se úlohu převzal, spolek náš za příkladem jiných povznést a zvelebiti. Verejně vystoupiti nemohl, anto mu scházelo sil uměleckých; ale horlivým přičiněním pánů ředitelů Sinkule a Šmida jakož i celého výboru započalo se dle možnosti vokální mši od Haslingra, kteráž se dne 18. ledna v chrámu Páně farním dávala. Sešlo se mnoho znalců zpěvu, a my hleděli dokázati, že spolek náš dostojí hned při začátku požadavkům obecnstva. Zpěváků bylo as 70. Za Graduale se zpívala píseň k sv. Vojtěchu, též Pange lingua od Karlíka bylo od spolku zpíváno. První pokus jest učiněn, a lze se nadíti, anto více zakládajících i též přispívajících údů k spolku přistoupilo, že naše snahy dobrého ovoce ponosou. Též se výbor usnesl, že v krátkém čase „pěveckou a hudební zábavu uspořádá, by se požadavkům obapolně dostálo. O produkci samé Vám sdělím budoucně svůj úsudek. (—1.)

Kronika zpěváckých spolků.

*** Zpěv. spolek Blatenský „Úslavan“ došel před nedávným časem vysokého potvrzení. Spolek tento čítá posud 8 zakládajících, 15 přispívajících, 39 činných údů, a zařídil k oslavení valného shromáždění jednoty hospodářské kraje píseckého dne 24. ledna v Blatné „u bílého lva“ hudební a deklamatorní akademii. Program byl: 1. Ouvertura od Webra. 2. „Staročeská,“ sbor od J. N. Škroupa. 3. „Švingulace,“ deklamace. 4. „Pomník Slovanů,“ dvojpěv pro soprany. 5. „Bratři, rozveselme se,“ sbor od Frant. Pivody. 6. Kvintett od Beethovena. 7. „Kde domov můj?“ píseň od Kollera. 8. „Honza a táta,“ sbor od Vašáka. 9. „Pěvec na hřbitově,“ báseň od Jablonského. 10. „Naprej!“ sbor od Jenka. Čistý výnos jest určen k dobročinnému účelu.

*** V Kladrubech zřizuje se zpěv. spolek.

*** Zpěv. spolek Plzeňský, čítající již 60 účinkujících členů, slavil dne 18. t. m. v chrámu Páně sv. Bartoloměje slavnou mši za příčinou zasvěcení založení svého. Zpěvácký sbor zapěl mši do C-dur od Haslingera, za graduale byla zpívána píseň sv. Vojtěcha „Hospodine, pomiluj ny.“

*** Lomnický zpěvácký spolek „Bořivoj“ odbýval dne 22. ledna b. r. svou valnou řádnou schůzku. Spolek čítá dnešního dne 43 výkonných a 27 přispívajících údů. Předseda podal stručnou zprávu o činnosti spolku v prvním roku jeho trvání. Poslední předmět schůzky byly volby nového výboru; za předsedu byli Jindřich Velebín Mastný,

za místopředsedu Čeněk Hák, za údy výboru Jan Raim. Frant. Doubravský, Hynek Pokorný mladší a Jan Kerkenc, za náhradníky Václav Bym, Josef Kulháněk a Josef Crha zvoleni. Archiv spolku čítá 73 čísel.

*** Zpěv. spolek Jindřichohradecký odbýval dne 24. ledna vínek ve prospěch pohořelých v Kardašově Řečici. Program byl: 1. „Vlasta,“ ouvertura na slovanské nápěvy od Nápravníka. 2. „Vzhůru bratři,“ sbor od Blodka. 3. „Má otčina,“ sbor od Slavíka. 4. „Variace“ od Merka. 5. „Auf den Bergen,“ sbor od Kückena. 6. „Variace na národní písně pro flétnu od Fr. Vodrážky, přednesl skladatel. 7. „Tam na horách,“ sbor od Suchánka. 8. „Naprej,“ sbor od Jenka.

*** V Milevsku hodlají tamnější milovníci zpěvu zaříditi zpěv. spolek.

*** Zpěv. spolek v Humpolci „Čech a Lech“ uspořádá dne 8. února 1863 v hostinci „u černého orla“ koslavení svého vstoupení v život pěveckou, deklamatorní a taneční besedu k dobročinným účelům. Program bude: 1. Píseň sv. Vojtěcha. 2. Proslov. 3. Hlahol. 4. „Tri doby země české,“ deklamace. 5. Slovan. 6. Žezulinka. 7. Obrana mužského pohlaví, dekl. 8. Na radost. — Taneční ples. Mezi odpočinkem „Píseň Šumavanů“ a „Přání.“

Ochotnická divadla.

P. Standera, ředitel Kulasovy divadelní společnosti, jenž nyní v Král. Hradci mešká, zadal k moravskému místopředsedství o povolení, aby směl se svou divadelní společností též na Moravě zahostiti. Nadějeme se, že sl. c. k. místopředsedství moravské toto povolení nadzmiňené společnosti tím spíše udělí, an se na Moravě až posud české kočující divadelní společnosti neutvořily, aniž byly tam od jinud zavítaly, tak že slovanské obyvatelstvo na Moravě těchto zábav na prsto pohřešuje. I vyhoví se tímto povolením též z této stránky národní rovnoprávnosti, jelikož divadelní společnosti německé ode dávna po Moravě kočují. — V Kostelci nad Orlicí hráli ochotníci veselohry „Dříve matka“ a „Převržená slánka“ zdařile. — Ochotníci Jičínští provozovali v posledním čase „Rohovina Čtyrrohého,“ potom „Prodaná láska“ od J. Nerudy. — V Příboru na Moravě dávali tamnější ochotníci dne 18. ledna „Rekrutýrku v Kocourkově.“

Z Prahy.

— Umělecká beseda. Ve středu dne 28. ledna o 11 hod. ráno odbývala se schůze budoucích účastníků české umělecké besedy. Školní rada Wenzig převzal na žádost řízení schůze. Oznamil, že stanovy umělecké besedy jsou stvrzeny a že za několik dní budou jednotě doručeny. Prozatím bylo uděleno povolení, aby se zvolil prozatímní výbor, kterýž by přípravné práce k svolání valné schůze vykonal. Usnešeno, aby se zvolilo ze čtyř hlavních odborů besedy po 5 členech. Zvoleni jsou z odboru pro krásnou literaturu p. V. Halek, J. Barák, F. Šulc, Vinc. Vávra a kníže Rud. Taxis; pro odbor výtvořného umění p. Manes malíř, Lechleitner ocelorytec, Ullmann stavitel, Herold malíř, Farský litograf. V odboru hudby zvoleni byli většinou hlasu p. B. Smetana, V. Horák, a Leop. Zvonář; stejně hlasů měli p. Förster, F. Heller, Em. Meliš a Lud. Procházka; při doplňovací volbě zvoleni jsou: pp. Heller a Procházka, majíce o 2 hlasy více než předešle. Pro odbor přátel umění zvoleni jsou: pp. Friedland, Zeithammer, Sklenář, Kučera a Dr. Jeřábek. Za předsedu prozatímního zvolen per acclamationem školní rada Wenzig, za místopředsedu kn. R. Taxis, za jednatele Sklenář. Na to bylo oznámeno spolku, že p. Friedland co zakladatel složil 100 zl. a zavázal se k ročnímu příspěvku 10 zl. a redaktor Karel Vít Hof daroval jednotě 94

pěkných obrazů vídeňskou jednotou umělců vydávaných, podal zároveň návrh, aby jednota se o vydávání podobných laciných obrazů litografovaných a barvotiskem postarala, aby lid náš nemusel jich z ciziny odebírat. Návrh týž se valné schůzi předložil.

— Druhá zábava „Hlaholu,“ ježto se v sále na Žofíně dne 23. ledna odbývala, těšila se z velmi četné návštěvy a došla příznivého výsledku. Nejprvé slyšeli jsme efektní sbor „Rekův sen“ od Karla Slavíka, jenž při provedení všude s úspěchem se potká. Sbor Procházkův „Děvče, já ti udělám“ je v duchu národních písní zosnován a byl pochvalou sprovázen. Ruská národní, jižto p. Leop. Zvonář výtečně ve sbor upravil, přesvědčila nás, že naše obecnost do ducha slovanských skladeb ještě posud nevniklo; neboť jevílo se po provozování jeho malé účastenství. Pechovo duetto, kteréž pp. Lukes a Švare zpívali, je rázu sentimentálního, ponejvíce v tercích a sextách vedeno; škoda že nám slova pohotově nebyla, abychom posouditi mohli, jak dalece se hudba se slovy shoduje. Duetto toto, byvši výtečně provedeno, muselo se opakovati. Rozmarný a v každém ohledu obratně pracovaný sbor „Žárlivý basar“ od Leop. Zvonáře nedosáhl bohužel takové pochvaly, jakové se mu při produkcích našich zpěváckých spolků dostává a jakou vším právem zasluhuje. Co toho bylo příčinou, nemůžeme věru udati. Za to však byla zdařilá „Podskalská,“ píseň od L. Zvonáře s potleskem přijata. Konečně slyšeli jsme známé již sbory „Milenka“ od Jelena a „Kadrylla“ z moravských písní od Helleera, kteréž při obezřetném provedení příznivý výsledek zaručují. Pan Lukes zpíval dvě písně z „Rukopisu Kralodvorského“ od nadaného polského skladatele rytíře Zelenického, které, ačkoliv jsou moderně pojaty, velké pochvaly došly. Konečně přednášela sl. Libická a p. Kolar deklamace, které k zvýšení i rozmanitosti zábavy nemálo přispěly. Sbory šly slušně, obzvláště povážíme-li okolnost, že zábava tato na rychlo uspořádána byla. x.

— Slovnítná naše virtuoska na piano paní Klausova - Szarvadyova odbývala dne 30. ledna první svůj koncert v Paříži.

— Náš rodák pan Bendel, jenž v Kodani koncertuje, obdržel od krále dánského řád Danebroga.

— Sokol, společenský to zpěvník českoslovanský, vyšel v druhém, valně rozmnoženém vydání od F. A. M. z B. nákladem kněhupectví B. Stýbla. Zpěvník tento obsahuje bezmála 230 písní vlasteneckých, společenských, žertovných, národních atd. a bude zajisté přátelům společenského zpěvu vítán.

— Slečna Vojtěška Zadrožilková, uspořádavši v Oděse s velkým úspěchem koncert, odjela do Kieva, odkud se bezpochyby do Petrohradu odebeře.

— Kostelní hudba. Předešlou neděli slyšeli jsme v chrámě u sv. Jakuba novou církevní skladbu — pastoraální hymnus A-dur od Fr. Prošky, ředitele kůru u sv. Jakuba. Slova tohoto hymnu jsou se zralým uvážením od p. skladatele pojata a hudbou, v duchu ryzých církevních skladeb držena, opatřena. Je to skladba beze všeho zevnějšího lesku, bez nejmenšího příděchu světské hudby, skladba, kteráž v jednoduchém rouše zbožný, tomuto církevnímu času přiměřený cit v sobě chová a jej v posluchačích zbuzuje. Ředitele kůru na venkově činíme na tento nový plod p. Prošky pozorny.

— Tenorista Ticháček slavil před nedávnem v Drážďanech své 25leté jubileum co člen tamnější dvorní opery. Ticháček vystoupil po čas svého engagování, nepočítaje pohostinské hry v 69 rozličných partiích 1414krát. Zpíval v zmíněné době Maxa 108krát, Hüona 77, Adolara 50, Raula 107, Roberta 73, Proroka 72, Masaniella 92, Rienziho 64, Tannhause 50, Lohengrina 19, Stradellu 62, Ivanhoe 52, Corteza 51, Severa 42, Jiřího Brovna 36, Rinalda (Armida) 22krát.

— Pan Josef Krejčí hodlá nákladem p. Šálka a Wetzlera vydávati kostelní skladby od našeho slavného Fr. Brixioho v partiturách. Jak se dovídáme, vyjde prý nejprv

Brixio A-moll mše. Podniknutí toto je pro všechny ředitele kůru důležité a přejeme mu hojného úspěšnosti.

— Richard Wagner, slavný hudební skladatel, jež hudby znala Praha nad ostatní města vyslavila, přibude tyto dny mezi nás. Dlouho se o tom pochybovalo, nyní můžeme přichod jeho již za jistý pokládati. Obecenstvo naše bude zájmatí výťah z přípisu Richarda Wagnera k jednomu zdejšímu příteli hudby: „Velectěný pane! Pozvání, které mne došlo ve jmenu Vašem a mnohých přátel hudby, působuje mi právě tak velikou radost, jakož mi ke cti slouží. Jest mi milé, že jste převzetím obstarání hmotných potřeb mne napřed sprostil toho, co mi jediné poskytne příjemnou možnost, že budu moci péči svou obrátiti jen k uměleckému provedení. — Přijímaje tedy vděčně pozvání Vaše, vyslovuji Vám také své přání, aby koncert dán byl co nejdříve (nejraději v první témdni měsíce února), poněvadž později nebedlivější zkoušky k Tristanu mne zde zdrží na neurčitý čas. Ve Vídni dne 25. ledna 1863.

— Druhý koncert Cecilianského spolku, jenž se dne 17. ledna v sále na Žofíně odbýval, měl za předmět pět menších, avšak zajímavých skladeb, z nichžto některé poprvé zde provozovány jsou. Koncert otevřen byl symfonií A-dur od Jadassohna (rukopis poprvé), kteráž navzdor mnohým melodickým krásám obecenstvo málo rozebrala. Jak se nám zdá, je Jadassohn šťastnější v menších skladbách, jmenovitě v písních, klavírních kusech a sonátách pro housle a piano, kteréž o obratnosti a ušlechtilosti jeho snahy dobré svědectví dávají. Sal. Jadassohn (nar. 15. září 1831 ve Vratislavi) měl Hesse, Lüstnera a Brosiga za učitele své a usadil se co učitel hudby v Lipsku. Arie „Ah, rendemi quel cuore“ z opery „Mitrane“ od Francesca Rossiho je velmi promyšlená a se slovy se shodující skladba, která navzdor svému velkému stáří (177 let) četné posluchače dojala. Nemale oblíby došla jarní fantázie — koncertní to kus pro 4 sólové hlasy, piano a orchestr od Nielse Gade (op. 23), kterážto svou půvabností a lahodností vždy příznivého výsledku dosáhne. Rietzova dithyramba je velmi záslužná práce, svědčící o fantazii a poetickém vzletu p. skladatele. Všechny skladby byly — povážíme-li nestejnou účinkujících sil, velmi obezřelé slušné a přičinlivý p. ředitel Apt na konci vyvolán. Paní Procházková, paní Kainzová pak nadaná pianistka sl. Dittrichova, jakož i pánové Peták a Vybíhal provedli své úlohy výtečně. Návštěva byla tak četná, že všechny prostory byly přeplněny. —s.

— Koncert proslaveného skladatele Rich. Wagnera bude se dne 7. ledna odbývat. Program jest následující: 1. Overtura k Faustu. 2. a) „Shromáždění Meistersängerů“ pro orchestr. b) „Pognerova promluva,“ zpívá p. Rokytanský. 3. Předehra k „Meistersänger.“ 4. Předehra k „Tristan a Isolda.“ 5. Zpěvy z „Prstenu Niebelungů.“ 6. Overtura k Tannhäuseru.“ Veškeré skladby jsou od Rich. Wagnera a zajisté budou magnetem, aby četné obecenstvo k zajímavému tomuto koncertu přitáhly.

— Abertova druhá opera „Kráľ Enzo“ dávala se s nejpříznivějším úspěchem v Mannheimu.

Hudební literatura. Nákladem obchodníků v musikáliích: Veselý a Busing ve Vídni vyšla píseň „Sláva“ (slova od V. Furcha) pro baryton se sborem od Hynka Vojáčka, člena orchestru dvorních divadel v Petrohradě. Zajímavá tato píseň je od skladatele hluboce promyšlena a přiměřenou hudbou oděna. Poručujeme co nejvřeleji všem sl. zpěv. spolkům v Čechách i na Moravě tuto vlasteneckou píseň v rouchu allegorickém, neboť můžeme směle tvrditi, že patří k nejlepším skladbám našeho velenadaného H. Vojáčka. Vignетка, která

textu přiměřena jest, pochází od našeho chvalně známého rodáka p. Koláře ve Vídni. Píseň tato stojí jen 50 kr. a lze ji dostati v Praze u R. Veita, v Brně u p. Karafiata, v Olomúci u p. Hölzla, ve Vídni u p. Veselého (Kohlmarkt). Velezdařilá píseň tato věnována jest od p. skladatele p. Františku Ševčíkovi, prof. ve Vídni. — Pan Vojtěch Preissler vydal svým nákladem následující nové skladby: Fantazii pro piano op. 112. — „České děvče,“ polku mazurku op. 114 pak čtyry české písně a) Opuštěný, b) Vzdálená, c) Růže, d) Svět, které ve všech hudebních závodech dostati lze. — Nákladem L. Fleischera vyšly následující musikálie: „Berouňanka,“ Polka od Č. Vinaře (30 kr.). „Bouquet,“ Polka mazurka od Faulwettera (30 kr.) „Pozdravení na Prahu“ od Webra (30 kr.). Mimo tyto vyšly právě zde od velmi oblíbeného tanečního skladatele Ferdinanda Preise: „Horní melodie,“ Ländler. — „Myrtové kytice,“ Polka mazurka. — „Radost v cestování,“ Polka mazurka. — „Blondýnka,“ Trásák. — „Brunetka,“ Trásák. — „Slavnostní připítek,“ Kvapík. — „Turner,“ Polka mazurka. — „Tempeľova Viktoria,“ Čtverylka. Od všech těchto lze dostati partitury pro orchestr a budou pro budoucí plesy velmi vítanými. — Mimo nahore udané lze v zmíněném skladu dostati nejnověji vydané taneční kusy v partiturách pro letošní masopust. Oblíbená „Národní beseda“ vyšla již v druhém a „Kikiriki,“ kvapík, v třetím vydání.

Obzor umělecký.

— Horace Vernet †. Dne 17. ledna zemřel v Paříži nejslavnější malíř bitev Francie Horace Vernet, jenž se dne 30. června 1789 tamtéž narodil. Od r. 1810 nějaký čas vojenské službě se věnovav počal svou uměleckou dráhu. R. 1817 vyšel jeho obraz „Bitva u Tolosy“ a dvě léta později „Zavraždění Mameluků.“ Těmito obrazy proklestil si cestu k historickým obrazům, kterými tak znamenitě se proslavil. Od r. 1822—1823 maloval pro tehdejšího vévodu z Orleansu řadu Napoleonových bitev, a brzy na to znamenité historické genrové obrazy ze života císaře na př. gardistu Waterlooského atd. Jsa jmenován ředitelem francouzské akademie v Římě (1828) a procestovav Afriku, pustil se do jiného směru: „Judita a Holofernes“ — „Rafael a M. Angelo ve Vatikanu“ pak rozkošné biblické obrazy pocházejí z těchto časů. Horace Vernet podržel až do svého nejvyššího stáří řídkou svěžest a vynikal podivuhodnou plodností.

— Nové opery. Velká opera v Paříži chystá pro tuto zimu následující novinky: operu „Noe“ od zesnulého Halevyho, „Ivan le terrible“ od Gounoda a „Les Troyens“ (Trojové), text i hudba od H. Berlioze.

— C. k. dvorní operní škola ve Vídni vstoupila již do života. Slečna Bochkoltz-Falconiova a sl. Marie Belartova vyučují dámy ve zpěvu; pánové Gentiluomo a Wolf vyučují mužské ve zpěvu; pánové Pirkherť a Leonhardt vyučují pianu; sl. Albert-Bellonova a p. Telle mimice.

— Offenbach komponuje dvouaktovou operetku „Vila Rosa“ pro divadlo Treumannovo ve Vídni a komickou operu „Febe“ pro divadlo „Bouffes Parisiens.“

Listárna.

Panu dopis. Jič. Díky za článek; vyjde příště. — Panu dop. v Ch. Taktěz.